

REPUBLIKA KENII

1. Podstawowe informacje

Powierzchnia:	582,7 tys. km ²
Ludność:	45 mln
Głowa państwa (prezydent):	Uhuru Kenyatta
Premier	Uhuru Kenyatta
Minister Przemysłu, Inwestycji i Handlu	Adan Mohamed
Ambasador Kenii (Chargé d’Affairs) w Polsce (z siedzibą w Rzymie)	Harriet M. Nduma
Ambasador RP w Kenii	Jacek Bazański
Najbliższe wybory parlamentarne	2022 r.

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2013	2014	2015	2016	2017
PKB (w mld USD)	127,5	134.3	143,1	152,7	153,7
PKB na 1 mieszkańca	3 000	3 100	3 200	3 400	3 500
PKB (wzrost w %)	4,7%	5,3%	6,5%	5,9%	6,9%
Inflacja (w %)	b.d.	6,9%	6,4%	6,3%	8%
Bezrobocie (w %)	40%	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Eksport towarów (w mld USD)	b.d.	6 174	5 679	6,363	5.792
Import towarów (w mld USD)	b.d.	17,1	16,2	16,34	15.99
Bezp. inwestycje zagr. w Kenii(w mld USD)	b.d.	b.d.	4,662	5,537	8.738
Inwestycje bezp. Kenii za granicą (w mld USD)	b.d.	3 902	4 762	335.5(mln)	1.545

Źródło: MFW, CIA The World Factbook; African Economic Outlook 2020.

MINISTERSTWO ROZWOJU

3. Polityka gospodarcza i sytuacja gospodarcza

Kenia jest liderem gospodarczym w regionie Afryki Wschodniej, a jej stolica Nairobi - hubem finansowo-industrialno-logistycznym dla całego regionu. Z tego powodu Kenia stanowi "stop-over point" w nowym, "morskim szlaku jedwabnym" między Europą a Azją.

Kenia jest od 1964 r. republiką należącą do Wspólnoty Narodów. Na czele państwa stoi prezydent będący równocześnie szefem rządu (od 2013 r. **Uhuru Kenyatta**). Prezydent wybierany jest w głosowaniu powszechnym na 5-letnią kadencję. W Kenii obowiązuje rozdział władzy wykonawczej, ustawodawczej i sędziowskiej.

Waluta narodowa: szyling kenijski (KES), którego oficjalny średni kurs wymiany wobec 1 USD na dzień 31 maja 2020 r. wynosił: 1 USD = 106.84 KES.

Sprawy gospodarcze należą do kompetencji Ministra Handlu. W ramach ministerstwa działa Departament Handlu Zagranicznego, którego zadaniem jest ułatwienie prawidłowego rozwoju i promocji handlu zagranicznego w celu wzmocnienia rozwoju społeczno-gospodarczego. Departament ten jest podzielony na trzy komórki: ds. współpracy ze Światową Organizacją Handlu, ds. współpracy dwustronnej oraz ds. współpracy regionalnej. W ramach ministerstwa działa również Export Processing Zones Authority, który zajmuje się bezpośrednio realizacją współpracy w zakresie handlu (poprzez wprowadzanie programów dla inwestorów, które obejmują zwolnienia podatkowe, celne lub skarbowe).

Ministerstwo działa również poprzez instytucje, takie jak: Kenya Institute of Business Training (KIBT) Business Premises Rent Tribunal (BPRT) Export Promotion Council (EPC) Kenya National Trading Corporation (KNTC) Kenya Wine Agencies Limited (KWAL) Industrial and Commercial Development Corporation (ICDC).

Kraj posiada bogate **zasoby naturalne**, w szczególności wapienie, soda, sól, kamienie, fluoryt, cynk, ziemia krzemkowa, gips, woda.

Dużą część PKB Kenii, jak na państwa afrykańskie, wytwarza **sektor usług** (ok. 47,5 %), jednak ok. 75 % mieszkańców utrzymuje się z **rolnictwa**. Do głównych wyrobów tego sektora należą: herbata, kawa, kukurydza, pszenica, trzcina cukrowa, warzywa i owoce, produkty mleczne, a także wołowina, wieprzowina, drób i jaja. W **przemysle** dominuje produkcja dóbr codziennego użytku (meble, odzież, tekstylia, mydło, baterie, wyroby plastikowe), a także aluminium, żelaza, ołowiu czy cementu.

Kenia jest regionalnym ośrodkiem finansowym i handlowym w Afryce Wschodniej. Od roku 2009 gospodarka Kenii stabilizuje się i pomimo problemów z inflacją, stosunkowo wysokimi cenami energii oraz suszą i spowodowanymi tym, niższymi dochodami z turystyki.

Inwestycje rządowe w Kenii związane są z planem strategicznym – „Wizja 2030”. Nairobi chce by dzięki realizacji tej zakrojonej na szeroką skalę wizji Kenia stała się nowoczesnym uprzemysłowionym krajem. Flagowymi państwowymi inwestycjami są: rozbudowanie kolei (w tym połączeń: dla Nairobi Commuter Rail, z portem Voi i połączenia z portem Lamu), autostrada Mombasa-Thika, stworzenie nowych specjalnych stref ekonomicznych, parki maszynowe, lotniska, specjalistyczne terminale czy elektrownia geotermalna. Plan został podzielony na okresy pięcioletnie.

MINISTERSTWO ROZWOJU

Członkostwo w organizacjach międzynarodowych:

ACP, AfDB, AU, AUC, COMESA, EAC, EADB, FAO, G-15, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, IGAD, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MONUSCO, NAM, OPCW, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNMISS, UNWTO, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO.

4. Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019 2018	III 2020
Eksport	78,4	49,5	56,5	47,5	57,2	120,3	6,2
Import	31,5	27,7	32,4	34,3	34,9	101,6	8,0
Obroty	109,9	77,2	88,9	81,8	92,1	112,5	14,2
Saldo	46,9	21,8	24,1	13,2	22,3	-	-1,8

Należy zauważyć, że polsko-kenijskie relacje gospodarcze są ograniczane do niedużej skali. Kenia dostarcza kawę, herbatę. Polskie firmy sprzedają do Kenii chłodziarki, zamrażarki, maszyny rolnicze i maszyny do przetwórstwa spożywczego. Na półkach w kenijskich supermarketach znajdziemy polskie produkty jak np. czekoladki Wedla czy płatki Sante. Kenia importuje z Polski coraz więcej odzieży używanej. Okazuje się, że Kenijczycy są zachwyceni taką odzieżą z Polski - dobra jakościowo, sortowana, używana - to rzadkość w tym sektorze, więc polscy eksporterzy są tu doceniani. Z biegiem czasu, polskie firmy zaczną zauważać dla siebie duże możliwości w kilku sektorach gospodarczych w Afryce Wschodniej: rolno-spożywczym, budowlanym oraz medycznym.

Od 2015 r. wymiana handlowa między Polską a Kenią charakteryzuje się pewną fluktuacją. Możemy zaobserwować, że w porównaniu z rokiem 2018 r. obroty handlowe między Polską a Kenią w 2019 r. wzrosły o **12,5%** i kształtowały się na poziomie **92,1 mln USD**. W omawianym okresie eksport towarów z Polski do Kenii wyniósł **57,2 mln USD (wzrost o ponad 20%)**, a import **34,9 mln USD (wzrost o ponad 1,5%)**. W efekcie przyniosło to dodatnie saldo na poziomie **22,3 mln USD**.

W strukturze **eksportu do Kenii w 2019 r.** największymi grupami towarowymi były:

- pszenica i meslin – 26,8 mln USD (wzrost dostaw z Polski o **niemal 200%** w porównaniu z rokiem 2018);
- odzież używana i pozostałe artykuły używane – 9,7 mln USD;
- żurawie okrętowe, dźwigowe, wózki z urządzeniami dźwigowymi – 2,0 mln USD (wzrost eksportu o ponad 200% w porównaniu z rokiem 2018);
- transformatory elektryczne, przekształtniki – 2,0 mln USD;
- ciągniki – 1,8 mln USD;
- kleje kazeinowe – 1,4 mln USD;
- papiery i kartony niepowlekane w zwojach i arkuszach – 1,3 mln USD.

Import z Kenii zdominowany był przez jedną pozycję - produkty **pochodzenia roślinnego**. Była to przede wszystkim herbata czarna (19,4 mln USD) oraz tytoń nieprzetworzony, odpady tytoniowe (8,5 mln USD).

MINISTERSTWO ROZWOJU

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

W 2005 r. weszła w życie ustawa inwestycyjna (Investment Promotion Act), której celem jest "promowanie i ułatwianie inwestycji poprzez wspieranie inwestorów w uzyskaniu pozwoleń niezbędnych do inwestowania oraz innej pomocy i zachęty".

Jednocześnie rząd powołał komisję zadaniową w celu konsultacji reformy gospodarczej w zakresie umów licencyjnych (liczba przekracza 1300), które negatywnie wpływają na operacje biznesowe. Celem jest pozostawienie jedynie takich zezwoleń, które są istotne ze względu na ochronę zdrowia, środowiska, bezpieczeństwa, itp.

Władze Kenii w celu pozyskiwania nowych inwestorów wprowadziły szereg ulg podatkowych, głównie obejmujących zwolnienia z cła i VAT od wyposażenia kapitałowego i maszyn potrzebnych do realizacji projektu inwestycyjnego. Inne ulgi przyznawane są na podstawie indywidualnych wniosków i są zatwierdzone przez Ministerstwo Finansów.

Tak, jak ma to miejsce w przypadku większości państw afrykańskich, szczególne duże zapotrzebowanie inwestycyjne dotyczy infrastruktury, która jest bardzo słabo rozwinięta, co utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej na tamtejszym rynku. Dodatkowy problem stanowi uzyskanie dostępu do stabilnych źródeł energii, a także wysokie koszty energii.

6. Dostęp do rynku

Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

a) UE – Kenia

W 1976 roku podpisano pierwsze porozumienie pomiędzy Wspólnotą Europejską a Kenią, tzw. Konwencję z Lome. Obecnie współpraca jest kontynuowana w ramach umowy z Kotonu, która obowiązuje od 1 kwietnia 2003 roku. Wskazuje ona na potrzebę kompleksowego podejścia do zrównoważonego rozwoju, w tym handlu i dialogu politycznego, a także wzmocnienie współpracy z sektorem niepublicznym. Unia Europejska wspiera rząd Kenii koncentrując pomoc na dwóch sektorach: rozwoju obszarów wiejskich i transporcie. Ponadto Komisja przewiduje wsparcie budżetowe w celu wsparcia finansowania kluczowych usług publicznych.

Stosunki handlowe UE z Kenią oparte są na ramowej umowie o partnerstwie gospodarczym (Framework Economic Partnership Agreement - FEPA), która została parafowana przez kraje członkowskie Wspólnoty Afryki Wschodniej (EAC) i Komisję Europejską w listopadzie 2007. Stanowi ona krok w kierunku zawarcia kompleksowej umowy o partnerstwie gospodarczym, której negocjacje są w toku.

Od 1.10.2014 roku kraje AKP, z wyjątkiem tych o statusie najmniej rozwiniętych (LDC), które nie podpiszą do tego czasu EPA, zobowiązane są do zapłaty wyższego cła w ramach Generalised System of Preferences (GSP). Z bloku państw EAC jedynie Kenia nie posiada już statusu LDC.

Obecnie bardzo ważne jest, aby przerwa w korzystaniu przez Kenię z preferencyjnych stawek eksportowych była jak najkrótsza. Szacuje się, że koszt eksportu do UE wzrośnie o ok. 5 mln EUR każdego miesiąca. Rozwiązaniem dla Kenii wydaje się prowadzenie dalszych negocjacji solo, na co Kenia potrzebowałaby zgody całej wspólnoty. Niemniej jednak inicjatywa i oficjalna prośba o taki tryb musi wyjść ze strony kenijskiej.

MINISTERSTWO ROZWOJU

b) Polska - Kenia (formalnie obowiązujące umowy i porozumienia dwustronne)

- Umowa między Rządem PRL a Rządem Kenii o współpracy naukowej i technicznej, podpisana 20 kwietnia 1964 roku,
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kenii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z dnia 22.09.2015 roku – umowa ta dotyczy udzielenia Kenii kredytu w wysokości 100 mln USD na sfinansowanie projektów w dziedzinie modernizacji rolnictwa. Ponadto zapisy zawartej między stroną umowy przewidują, iż co najmniej 60% produktów i usług zakupionych z wykorzystaniem środków z kredytu będzie pochodzić bezpośrednio z Polski. W związku z realizacją umowy kenijskie Ministerstwo Rolnictwa ogłosiło w grudniu 2016 roku przetargi dla polskich firm. Dotyczyły one przede wszystkim instalacji różnej wielkości zbiorników schładzających mleko, budowy i wyposażenia laboratoriów badających jakość masła i mleka, budowy silosów zbożowych, suszarni do zbóż.

Barieri, certyfikacje, wymogi specjalne, pozostałe informacje

W Afryce Wschodniej szczególnie istotne dla międzynarodowego biznesu są następujące zjawiska:

- a) występowanie tylko częściowo rozpoznanych i pozyskanych inwestycyjnie złóż surowców,
- b) chłonność miejscowych rynków wewnętrznych,
- c) dynamiczny rozwój sektora telekomunikacji i IT,
- d) atrakcyjność regionu, jako celu wyjazdów turystycznych,
- e) stabilne prognozy wysokiego wzrostu PKB w następnych latach,
- f) szybki rozwój infrastruktury drogowej i miejskiej (w tym budownictwa biurowców).

Z drugiej strony przy penetracji biznesowej tych rynków należy uwzględnić następujące bariery:

- a) ryzyko niestabilności politycznej w niektórych krajach regionu,
- b) wysoki poziom korupcji, także w systemie sądowniczym,
- c) brak stabilnych regulacji prawnych i podatkowych przemysłu wydobywczego,
- d) niski poziom kwalifikacji miejscowej siły roboczej,
- e) początkowa faza rozwoju infrastruktury transportowej, przemysłowej i finansowej
- f) stosunkowo wysokie ceny energii.

Dostęp do rynku pracy.

O zezwolenie na pracę aplikuje przyszły pracodawca mający siedzibę w Kenii, a przyznawane jest przez Principal Immigration Office. W związku z dużym bezrobociem istnieją regulacje dotyczące pierwszeństwa zatrudniania obywateli Kenii. Z tego też względu pracodawca, który chce zatrudnić obcokrajowca powinien wykazać niemożliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanej osoby na rynku wewnętrznym. Jedynie cudzoziemcy należący do jednej z 11 kategorii mogą ubiegać się o prawo do pracy. Wśród nich znajdują się osoby posiadające wysokie kwalifikacje zawodowe, osoby zatrudniane przez władze państwowe lub organizacje międzynarodowe oraz osoby, które zamierzają prowadzić działalność w sektorach rolnym, górnictwie, handlu lub przetwórstwie, po otrzymaniu odpowiednich zezwoleń i licencji i przedstawieniu odpowiedniego kapitału początkowego. Pozytywnie rozpatrywane są podania o pozwolenie na pracę dla osób, które mogą przyczynić się do wzbogacenia gospodarki Kenii.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Kenia w kolejnych wieloletnich programach polskiej współpracy rozwojowej (na lata 2012-2015 oraz 2016-2020) uznawana jest za jeden z krajów priorytetowych, a polska pomoc Kenii jest udzielana

MINISTERSTWO ROZWOJU

bezpośrednio, właśnie poprzez realizację projektów w ramach współpracy dwustronnej, a także pośrednio poprzez wpłaty do budżetu Unii oraz innych organizacji prowadzących działalność pomocową w Kenii. Projekty rozwojowe realizowane są także przez polskich misjonarzy (system tak zwanych małych grantów) ze środków pozostających w dyspozycji Ambasady RP w Nairobi.

W lipcu 2016 roku, odbyła się kolejna misja gospodarcza do Kenii, której przewodniczył Pana Radosław Domagalskiego-Łabędzkiego, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju. W ramach misji, w Nairobi odbyło się forum gospodarcze zorganizowane we współpracy z lokalnymi partnerami gospodarczymi oraz szereg spotkań z udziałem przedstawicieli administracji rządowej. Zorganizowane zostały także indywidualne spotkania b2b dla polskich i kenijskich przedsiębiorców.

W maju 2018 r. w siedzibie PAIH odbyła się I Kenijska Konferencja Inwestycyjna. Kierownik Zagranicznego Biura Handlowego PAIH w Nairobi, Michael Mazurewicz wraz z kenijskimi ekspertami dostarczył informacji z „pierwszej ręki” odnośnie:

- możliwości biznesowych w Kenii,
- założeń prezydenckiego programu rozwoju Kenii „Big Four Agenda”,
- uwarunkowań prawnych oraz podatkowych.

Dodatkowo podczas wydarzenia odbył się panel dyskusyjny z partnerami kenijskimi oraz polskimi firmami, które realizują kontrakty na rynku kenijskim.

18 września 2019 roku we współpracy MSZ, MG i PAIH (ZBH w Kenii), zorganizowano zostało polsko-kenijskie Forum Biznesu Poland as a Partner to Kenya's food security and food processing development, połączone ze spotkaniami B2B, łączącymi polskich i kenijskich przedsiębiorców. Forum zgromadziło blisko stu polskich i kenijskich przedsiębiorców zainteresowanych nawiązaniem współpracy biznesowej.

8. Potencjalne dziedziny współpracy

Prowadzona zgodnie z zaleceniami międzynarodowych instytucji finansowych stopniowa liberalizacja gospodarki (m.in. zniesienie licencji importowych) stwarza szanse poprawy warunków handlu i zwiększenia obrotów dla polskich przedsiębiorstw.

Potencjalne możliwości zbytu na rynku kenijskim dotyczą ciągników, maszyn rolniczych i samolotów rolniczych, sprzętu elektrycznego i energetycznego, maszyn drogowych i budowlanych, urządzeń i sprzętu medycznego, materiałów budowlanych, artykułów spożywczych, sprzętu rybackiego, wyrobów ze szkła i ceramiki.

Istnieje również możliwość współpracy w zakresie realizacji priorytetowych dla gospodarki kenijskiej projektów inwestycyjnych: infrastrukturalnych - szczególnie związanych z budową dróg, sieci energetycznej, uzdatnianiem wody itp., w przemyśle wydobywczym (głównie w górnictwie węglowym) oraz w turystyce.

9. Placówki dyplomatyczne, Zagraniczne Biuro Handlowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Kenii

Ambasador RP: **Jacek Bazański**

Adres: Kenia, Nairobi, 58 Red Hill Road off Limuru Road, 00100 Nairobi

Tel.: +254 20 712 00 21, Faks: +254 20 712 01 06

E-mail: nairobi.secretary@msz.gov.pl

Strona Internetowa: www.nairobi.msz.gov.pl

MINISTERSTWO ROZWOJU

Konsulat Honorowy Rzeczypospolitej Polskiej w Mombasie

Konsul honorowy: **Skipper Jones** (języki: polski, angielski, suahili)

Adres: Kenia, Mombasa, Le Marakech Apartments, Links Road Nyali, P.O.Box 43154-80100

Tel.: +254 722 766 291

E-mail: nairobi.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH

Kierownik biura - **Michael Mazurewicz**

Flamingo Towers

One Mara Road

Nairobi

tel.: +254 789 802 522

e-mail: nairobi@paih.gov.pl

www: <https://kenya.trade.gov.pl>

Ambasada Republiki Kenii z siedzibą w Rzymie

Ambasador: (Chargé d'Affairs): Harriet M. Nduma

Viale Luca Gaurico 205, I-00143 Rome

Tel.: + 39 06 808-2717-18, 06806 60 230, 0680691427

Tel. alarmowy: + 39 06 334 9662607

Fax: + 39 06 808-2707

E-mail: kenroma@rdn.it

Strona internetowa: www.embassyofkenya.it

Na podstawie danych: MR; MSZ; GUS; CIA The World Factbook; AfDB, OECD, UNDP African Economic Outlook 2020; UNDP World Investment Report;